

redeligt vil give Udtryk for, hvad han tænker og tror ved Daaben; medens man derimod beholder saadanne Mænd som Pastor Eriksen i Tved, Pastor Kure i Ugilt og Provst Villtoft i Hundseby, som aabent har udtalt, at de er i afgørende Modstrid med den apostolske Trosbekendelse paa adskillige Punkter — tror det ærede Medlem Hr. N. Johan Laurson, at en Folkekirke, hvor Uredeligheden i den Grad bliver sat i System, kan jeg næsten sige, vil kunne vedblive at øve nogen lykkebringende Indflydelse paa det danske Folk? Nej, jeg er bange for, at redelige Mennesker vil vende sig bort fra denne Folkekirke og sige: Den kan vi ikke have noget med at gøre. Det er det, jeg saa dybt beklager ved den Afgørelse, man har truffet her, at man over Folkekirken Dør har sat „Disciplin“, medens der burde have staaet „Frihed“, fordi Frihed er den ufravigelige Betingelse for, at aandeligt Liv kan trives.

Den højtærede Kirkeminister siger saa: Ja, jeg beklager, men jeg maa administrere efter de Love, vi har, og den Afgørelse, jeg har truffet, er ikke Udtryk for de Folkekirkeforhold, som jeg kunde ønske, men er Udtryk for Folkekirkeforholdene, saaledes som de er. Den højtærede Kirkeminister ved imidlertid, at dette ikke er rigtigt. Han ved, at han havde det i sin Magt at give Ryslinge Valgmenighed Tilladelse til at bruge det Ritual, den ønsker. Det glædede mig for øvrigt at høre det ærede Medlem Hr. N. Johan Laurson tale om dette Ritual, thi jeg fandt ikke i hans Tale nogen Underkendelse af det; det ærede Medlem turde ikke fordriste sig til at underkende en Daab efter dette Ritual. Den højtærede Kirkeminister havde, som sagt, i sin Magt at give Ryslinge Valgmenighed Tilladelse til at bruge dette Ritual, Ministeren har i saa Henseende kun at iagttage, at Grundlovens § 3, som siger, at den danske Folkekirke er evangelisk-luthersk, overholdes. Og den højtærede Kirkeminister har ikke et eneste Øjeblik turdet betvivle, at det Rørdamske Ritual kan forenes med det evangelisk-lutherske. Det, at man udelader Trosbekendelsen som Tilspørgsel, kan jo nemlig ikke være i Strid med det evangelisk-lutherske, thi saa vilde ogsaa det Ritual, som Hr. J. C. Christensen gav Tilladelse til at bruge i Sønderjylland, være i Strid med det evangelisk-lutherske; og den Tilføjelse, som Pastor Rørdam ønsker at gøre: „Saa lader os da, enhver af os som vi kan det, bekende den kristne Tro“, kan dog heller ikke være i Strid med det evangelisk-lutherske, som netop har i

sin inderste Kærne det personlige. Men, siger saa den højtærede Kirkeminister, Bisperne — Bisperne! Ja, her møder vi denne Respekt for Bisperne. Efter at vi har faaet Bispevalgloven, har efter den højtærede Kirkeministers Mening Bisperne faaet en saadan Magt i den danske Folkekirke, at Ministeren omtrent ingenting betyder. Ministeren siger: Hvis jeg nu havde givet Ryslinge Valgmenighed denne Tilladelse til at bruge det Rørdamske Ritual, kunde jeg have risikeret, at Biskoppen over Fyns Stift havde taget sin Afsked, og at han maaske ved det paafølgende Valg var blevet genvalgt — og saa stod jeg der ganske hjælpeløs. Men den højtærede Kirkeminister kunde udmærket godt have fundet en Udvej. Det kunde da aldrig falde mig ind at tvinge Biskop Rud til at føre Tilsyn med Ryslinge Valgmenighed og Pastor Rørdam; hvis det stred mod hans Samvittighed, mener jeg, han skulde fritages derfor. Den højtærede Kirkeminister kunde, derom er jeg slet ikke i Tvivl, have regnet paa Rigsdagens Støtte til Gennemførelse af en Lov, hvorved Biskop Rud blev fritaget for at føre Tilsyn med Ryslinge Valgmenighed. Nu ved jeg, at den højtærede Socialminister ikke fristes af en Ordning, som kan medføre en Lovgivning for hvert andet Kirkesogn i Danmark (*Socialministeren* [Borgbjerg]: Hvor naar har jeg sagt det?). Jeg gaar ud fra at de Artikler, der staaer i „Social-Demokraten“, dog er i nogen Forbindelse med den højtærede Socialminister, og der har det staaet: Man fristes ikke af en saadan Ordning. Men hvorfor saa gaa til en Lovgivning for et enkelt Tilfælde, hvorfor saa ikke fremsætte et Lovforslag, der kommer til at gælde i al Almindelighed? Det skulde dog ikke være saa helt givet, at et saadant Lovforslag ikke skulde kunne gennemføres her i Rigsdagen, en saadan Ordning har i sin Tid faaet Tilslutning fra samtlige Biskopper i Danmark, en Del af dem sidder i Embede endnu, og jeg skulde dog tro, at der var Mulighed for at gennemføre et saadant Lovforslag. Da det i sin Tid blev fremsat, standsedes det jo af Landstinget, og man maatte nøjes med en Vaalse-Lov, altsaa en Lov, der gjaldt for Vaalse alene, hvorved Biskoppen over Lolland-Falster Stift fritoges for at føre Tilsyn med Arboe Rasmussen og Vaalse Sogn. Den højtærede Kirkeminister har imidlertid slet ikke villét frem ad denne Vej, og jeg har paa Fornemmelsen, at det ligger deri, at den højtærede Kirkeminister i Virkeligheden ikke har dybere Forstaelse